Birleşmiş Milletler heyeti ve EDB'nin kuruluşu

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

İşsizlik ve strateji arayışı

Halk Eylem Partisi (People's Action Party, PAP) 5 Haziran 1959'da özerk Singapur'un tamamen seçimle oluşan ilk hükümetini kurduğunda, şehir liderlerinin umutsuz olarak nitelendirdiği koşullarla karşı karşıyaydı. Nüfusun yaklaşık yüzde 70'i gecekondularda yaşıyor, ekonomi esas olarak ticarete dayanıyor ve işsizlik oranı iki haneli düzeyde seyrediyordu.[1] A Kısmı'nda anlatılan transit ticaret hâlâ ekonomiye hâkimdi. Kalay ve kauçuk fiyatlarına ve komşu devletlerin iyi niyetine bağımlı olan bu ticaret, her yıl büyüyen bir işgücünü emecek durumda değildi.

Sorunun boyutuna ilişkin tahminler farklılık gösterir. 1991'de, o dönemde Başbakan Yardımcısı olan Lee Hsien Loong, 1960'ın Singapur'unu kişi başına gayrisafi milli hasılası 435 ABD doları ve işsizlik oranı yüzde 14 olan yoksul ve az gelişmiş bir ülke olarak tarif etti. Birleşmiş Milletler uzmanları geldiğinde 50.000 kişinin işsiz olduğunu hatırlattı. Heyetin kendisi, tahminen 498.000 kişilik işgücünün yüzde 12'si, yani yaklaşık 63.000 kişi rakamıyla çalıştı. Winsemius ise daha sonra seyyar satıcılar, ücretsiz aile işçileri ve eksik istihdam edilenler dahil gerçek işsizliğin yüzde 30 ila

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

35'e ulaşmış olabileceğini ileri sürdü.[2] Rakamlar arasındaki fark, 1957 nüfus sayımının ancak kısmen yansıtabildiği, seyyar satıcılardan, hamallardan (coolie) ve aile dükkânlarından oluşan bir ekonomide çalışmayı ölçmenin güçlüğünü yansıtır.

Hükümet ilk adımları zaten atmıştı. 1957'de 1 milyon dolarlık sermayeyle kurulan Singapur Sanayi Geliştirme Kurulu'na (Singapore Industrial Promotion Board) yeni sanayileri teşvik etme görevi verilmişti. Kurulun imkânları sorunun büyüklüğü karşısında çok yetersizdi. Yeni hükümet 1959'da ayrıca Öncü Sanayiler (Gelir Vergisinden Muafiyet) Ordinance'ını (Pioneer Industries (Relief from Income Tax) Ordinance) çıkardı. Bu düzenleme, öncü sanayi ilan edilen sektörlerdeki işletmelere beş yıla kadar vergi tatili sağlıyordu.[3] Her iki önlem de yatırımcılar teşvik edildiğinde sanayi büyümesinin kendiliğinden geleceğini varsayıyordu. Eksik olan, Singapur'da hangi sanayilerin başarılı olabileceğini belirleyen bir plan ve bunları oraya getirebilecek bir örgüttü.

1960–1961 Winsemius heyeti

Maliye Bakanı Goh Keng Swee Ağustos 1960'ta, hükümetin Birleşmiş Milletler'den kendi ülkelerinin sanayileşmesinde görev almış uzmanlardan oluşan bir ekip göndermesini istediğini doğruladı. Winsemius daha sonra hükümetin, Goh onu bizzat seçmeden önce Birleşmiş Milletler'in önerdiği iki adayı reddettiğini anlattı. Olayı Hollanda, Singapur ve Birleşmiş Milletler arşivlerinden yeniden kurgulayan Leidenli tarihçi F. Stoelinga, on kadar adayın değerlendirildiğini tespit etti. Winsemius 1949'dan itibaren Hollanda Ekonomi Bakanlığı'nda sanayileşmeden sorumlu genel müdür olarak görev yapmıştı. Heyet Singapur'daki çalışmalarına 4 Ekim 1960'ta başladı.[4]

Ekip, İsveç, İtalya ve Amerika Birleşik Devletleri'nden sanayi bölgeleri, elektrikli ekipman, gemi inşası ve metal mühendisliği uzmanlarını bir araya getiriyordu. Başkan yardımcısı I. F. Tang, Birleşmiş Milletler Asya ve Uzak Doğu Ekonomik Komisyonu'nda görevli, Çin doğumlu bir iktisatçıydı. Ekip mevcut mühendislik firmalarının, metal ürünlerinin, kimya ve plastiklerin, gemi inşası ve gemi onarımının ve elektrikli ev aletlerinin beklentilerini inceledi. Winsemius Aralık 1960'ın ortasında ön raporu Singapur'daki İngiliz Komisyonu ile görüştü. İngiliz

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

yetkililere, Singapur önerileri bir bütün olarak kabul ettiği takdirde ciddi işsizliğin 1965 sonuna kadar ortadan kaldırılabileceğini söyledi. 14 Aralık 1960'ta ön raporu Başbakan Lee Kuan Yew'e teslim etti.[5]

Raporla birlikte verilen iki tavsiye, Singapur'un siyasi hafızasına yerleşti. Winsemius daha sonra Lee'ye, komünistler hükümetten, sendikalardan ve sokaklardan uzaklaştırılmadıkça ekonomik kalkınmanın imkânsız olduğunu söylediğini hatırladı. Ayrıca Stamford Raffles heykelinin yerinde bırakılmasını tavsiye etti. Heykel, yabancı yatırımcılara Singapur'un İngiliz mirasını kabul ettiğini ve onların bilgi birikimini memnuniyetle karşıladığını gösterecekti.[6] İlk tavsiye, bu kısmın II. Bölümü'nde anlatılan siyasi mücadeleye dokunuyordu. İkincisi ise bu kitabın baştan sona işlediği bir temayı dile getiriyordu: küçük bir ticaret şehri geçimini yabancılara güven vererek sağlar.

Nihai rapor, *A Proposed Industrialisation Programme for the State of Singapore*, 13 Haziran 1961'de Birleşmiş Milletler tarafından yayımlandı ve Winsemius Raporu olarak tanındı. Rapor on yıl içinde 200.000'den fazla iş yaratılmasını öngörüyordu. Stoelinga bu hedefi, yarı yarıya büyümesi beklenen bir işgücü için 214.000 iş olarak ayrıştırır. Winsemius çalışma ilişkilerini programın önündeki en büyük tehdit olarak gördü. Lee Hsien Loong'un otuz yıl sonra alıntıladığı bir pasajda rapor, mevcut çalışma ilişkileri sürdükçe altyapı yatırımının boşa gideceği uyarısında bulunuyordu, çünkü rezervler yalnızca bir kez harcanabilirdi.[7]

1961 tarihli Ekonomik Kalkınma Kurulu Ordinance'ı

Rapor, programı uygulayacak merkezi bir kurum önerdi. Hükümet hızlı davrandı. Ekonomik Kalkınma Ordinance'ı (Economic Development Ordinance) ilk okumasını 26 Nisan 1961'de, ikinci okumasını 24 Mayıs 1961'de Yasama Meclisi'nde (Legislative Assembly) yaptı. Düzenleme 1 Ağustos 1961'de yürürlüğe girdi ve yeni Kurul aynı tarihte Sanayi Geliştirme Kurulu'nun görevlerini devraldı. Kurula 1961–1964 dönemi için 100 milyon dolar tahsis edildi. Bu, selefinin sermayesinin yüz katıydı.[8]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Kurulu bugün düzenleyen kanun, görevini hâlâ geniş ifadelerle tanımlar. 1961 tarihli Ekonomik Kalkınma Kurulu Kanunu'nun (Economic Development Board Act 1961) 6(1)(a). maddesine göre Kurul'un görevleri arasında "Singapur ekonomisinin büyümesini, genişlemesini ve gelişmesini" teşvik etmek de yer alır. Sonraki değişiklikler yerel işletmeleri desteklemek ve önemli şirketleri uluslararası genel merkezlerini Singapur'da kurmaya özendirmek gibi görevler ekledi.[9] Yetkinin genişliği bilinçlidir. Kurul'un aynı anda tanıtımcı, plancı, arazi sahibi, kredi veren ve koordinatör olarak hareket etmesine imkân verdi.

Hükümet Kurul'a en yetenekli yetkililerinden bazılarını atadı. Kıdemli bir kamu görevlisi olan Hon Sui Sen 1961'den 1968'e kadar ilk başkan olarak görev yaptı. Ardından Development Bank of Singapore'un başkanı, 1970'ten 1983'e kadar da Maliye Bakanı oldu. İlk icra başkanı, Goh Keng Swee'nin 1959'da İsrail'de tanıştığı İsrailli Eric J. Mayer'di. Winsemius, bir yabancının seçilmesini ekonomik kalkınmanın gereklerinin ulusal prestijden ağır bastığının kanıtı olarak övdü. Lee Hsien Loong daha sonra Kurul'a gönderilen yetkililer arasında Ngiam Tong Dow, J Y Pillay ve S Dhanabalan'ı saydı. Goh Keng Swee'yi ise "sanayileşme programının baş mimarı" olarak andı.[10]

İlk yıllar: Jurong ve ithal ikamesinin sınırları

Kurul'un ilk görevi fizikseldi. Hükümet, adanın batısındaki bataklık ve tepelik Jurong bölgesini yaklaşık 9.000 akrelik bir sanayi bölgesi için seçti. Bu, arazi kazanımı, yeniden yerleşim ve yol, elektrik ve su altyapısı gerektiriyordu. Eleştirmenler projeye "Goh'un Çılgınlığı" (Goh's Folly) adını taktı.[11] Goh da projenin bir inanç eylemi olduğunu kabul etti. National Iron and Steel Mills, 1964'te bölgede fabrika kuran ilk şirket oldu.[12]

İlk fabrikalar hazır giyim, oyuncak, peruk, sivrisinek spirali, tütsü çubuğu ve plastik çiçek üretiyordu.[13] Emek yoğundular ve esas olarak yerel ve bölgesel pazarlara hizmet ediyorlardı. 1960'ların başındaki strateji, Malaya Federasyonu ile bir ortak pazar beklentisine dayanıyordu. 1963 birleşmesi yaklaşık 12 milyon kişilik birleşik bir pazarla bu beklentiyi karşılar gibi görünüyordu. Sonuçlar beklentilerin gerisinde kaldı. İmalat sanayiinin reel GSYH içindeki payı 1960'tan sonra yalnızca sınırlı

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

ölçüde arttı. 1965'e kadar imalat sanayiinde yaklaşık 21.000 iş yaratıldı, işsizlik ise iki haneli düzeyde kaldı. 1966 sonunda işsiz sayısı işgücünün yüzde 10'undan fazlasına denk gelen 70.000'e yükselmişti. Her yıl 25.000 okul mezunu işgücü piyasasına giriyordu.[14]

Notlar

1. SG101 (Singapur Hükümeti), "1959–1965: Early Economic Strategies" (erişim tarihi: Kasım 2026): PAP "the first full elected government of the self-governing state of Singapore on 5 June 1959" oldu; "Nearly 70% of the population lived in slums"; "unemployment rate was in the double digits". ↩
2. Başbakan Yardımcısı ve Ticaret ve Sanayi Bakanı BG Lee Hsien Loong'un EDB'nin 30. kuruluş yıl dönümü yemeğindeki konuşması, 1 Ağustos 1991, National Archives of Singapore, lhl19910801s numaralı belge, s. 1 ve 3: "50,000 were jobless"; "a Per capita GNP of US$435 and 14 per cent unemployment in 1960"; F. Stoelinga, *Albert Winsemius: De Nederlander achter de BV Singapore*, doktora tezi, Leiden Üniversitesi, 2020 (hdl.handle.net/1887/138392), s. 191–192, BM raporu *A Proposed Industrialization Programme for the State of Singapore*, s. ii ve 6 ile National Archives of Singapore'daki Winsemius sözlü tarih görüşmesine atıfla. ↩
3. Wikipedia, "Economic Development Board" (erişim tarihi: Kasım 2026): Singapur Sanayi Geliştirme Kurulu 1957'de kuruldu ve "started with capital of $1 million"; Altıncı Uluslararası Vergi Konferansı'ndaki konuşma, Singapur, Şubat 1980, National Archives of Singapore, gct19800204s numaralı belge, s. 3: "The Pioneer Industries (Relief from Income Tax) Ordinance was introduced in 1959 to provide tax holidays of up to five years to pioneer enterprises". ↩
4. F. Stoelinga, *Albert Winsemius*, a.g.e., s. 13 ve 188–189, Chan Chin Bock (ed.), *Heart Work*, Singapur, 2002, s. 16, Birleşmiş Milletler arşivleri S-0175-1798-05 ve Desker, *Goh Keng Swee: A Public Career Remembered*, s. 48'e atıfla (Winsemius: "I was personally chosen by Dr. Goh Keng Swee … after they had rejected two candidates recommended by the United Nations"). ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

5. F. Stoelinga, *Albert Winsemius*, a.g.e., s. 190 ve 192–195, Winsemius ile 12 ve 13 Aralık 1960'ta İngiliz Komisyonu'nda yapılan görüşmelere ilişkin, Singapur'daki Avustralya Komisyonu tarafından iletilen nota atıfla (121 sayılı not, 25 Ocak 1961): işsizlik, Singapur "accepted the U.N.T.A.B. recommendations in toto" ise "could be eliminated by the end of 1965". ↩

6. F. Stoelinga, *Albert Winsemius*, a.g.e., s. 196 ve 198, Winsemius ile yapılan sözlü tarih görüşmesinden alıntıyla (National Archives of Singapore, Oral History Centre, 2. makara): "You can forget everything, Mr. Prime Minister, unless two preliminary things are being done"; Raffles hakkında: "Let Raffles stand where he stands … It's your presentation to the outside world that you accept the heritage of the British." ↩

7. F. Stoelinga, *Albert Winsemius*, a.g.e., s. 207: nihai rapor 13 Haziran 1961'de BM Ekonomik ve Sosyal İşler Dairesi'ne bağlı Teknik Yardım Operasyonları Bürosu tarafından yayımlandı; SG101, "1959–1965: Early Economic Strategies", a.g.e.: rapor "within 10 years" içinde "over 200,000 jobs" yaratılmasını öngördü; F. Stoelinga, *Albert Winsemius*, a.g.e., s. 192: 214.000 iş, yani haftada 412 iş; BG Lee Hsien Loong'un konuşması, 1 Ağustos 1991, a.g.e., s. 6, Winsemius Raporu, s. 116–117'den alıntıyla: "Nothing will be built on it, and the reserves can only be spent once.". ↩

8. Wikipedia, "Economic Development Board" (erişim tarihi: Kasım 2026): ilk okuma 26 Nisan 1961, ikinci okuma 24 Mayıs 1961; "The ordinance commenced on 1 August 1961, thus taking over the functions of SIPB."; SG101, "1959–1965: Early Economic Strategies", a.g.e.: EDB "was armed with $100 million over the period of 1961 to 1964". ↩

9. Economic Development Board Act 1961, s. 6(1)(a), (e) ve (g), Singapore Statutes Online'dan lawplayer.com'da yeniden yayımlandığı biçimiyle (erişim tarihi: Kasım 2026); s. 6(3), maddenin Kurul'a icrası talep edilebilir bir yükümlülük yüklemediğini öngörür. ↩

10. Wikipedia, "Hon Sui Sen" (erişim tarihi: Kasım 2026): 1961–1968 arasında EDB'nin ilk başkanı; 1968–1970 arasında DBS başkanı; 1970'ten 14 Ekim 1983'teki ölümüne kadar Maliye Bakanı; F. Stoelinga, *Albert Winsemius*, a.g.e.,

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

s. 223, A. Winsemius, *Methods of Industrial Development*, s. 90'dan alıntıyla: Singapur "a foreigner for a period of two years as executive secretary of the economic development board" atadı; BG Lee Hsien Loong'un konuşması, 1 Ağustos 1991, a.g.e., s. 2. ↩

11. Roots.gov.sg (National Heritage Board), "Transforming Landscapes, Improving Lives: 50 Years of Economic Development": eleştirmenler Jurong'a "Goh's Folly" adını taktı. ↩

12. SG101, "Jurong: From Swamp to Suburb" (sg101.gov.sg/economy/case-studies/jurong1, erişim tarihi: Kasım 2026): arazi kazanımı, yeniden yerleşim ve altyapı yoluyla geliştirilecek 9.000 akrelik bir alan; "Jurong used to be nothing more than swampland"; Goh "admitted that the Jurong project was 'an act of faith'"; "The first company to set up a factory was the National Iron and Steel Mills in 1964." ↩

13. Roots.gov.sg, "Transforming Landscapes, Improving Lives", a.g.e., ilk fabrikaların ürünleri hakkında. Lee Hsien Loong, 1 Ağustos 1991, a.g.e., s. 9, yalnızca EDB'nin ilk öncü sanayi sertifikalarının "making condensed milk and chewing gum" şirketlere verildiğini doğrular. ↩

14. SG101, "1959–1965: Early Economic Strategies", a.g.e.: "A combined market of about 12 million people"; imalat sanayiinin reel GSYH içindeki payı "from 16.9% in 1960" yükseldi (sayfadaki 1965 rakamı bozuktur); işsizlik iki haneli düzeyde kalırken imalat sanayiinde yaklaşık 21.000 iş yaratıldı; Çalışma Bakanı Ong Pang Boon'un 1972 NTUC 1 Mayıs Mitingi'ndeki konuşması, Kim Seah Teck Kim, "Singapore's National Wages Council: Its Influence on Industrial Relations" (1981) 23 Mal LR 52, Ek 1, s. 85'te yeniden yayımlanmıştır. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com